

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • petek • 17. avgust 2001 šte. 33 (3131) • letnik 56 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Ekspertiza: manjšinsko šolstvo je specifično

Zvezno ministrstvo za pouk je v posebni pravni ekspertizi zavzelo stališče k strukturalnim spremembam dvojezičnega šolstva na Koroškem. Ekspertizo so zahtevali oddelek za manjšinsko šolstvo pri deželnem šolskem svetu in obe osrednji organizaciji koroških Slovencev.

Pravniki ministrstva uvodoma ugotavljajo, da je na podlagi zveznega ustavnega zakona deželni zakonodajalec določil veljavnostno območje dvojezičnega šolstva, in sicer tam, kjer je bil pouk v šolskem letu 1958/59 dejansko dvojezičen. S tem je šolsko leto 1958/59 dejansko iztočna letnica, ki daje garancijo za obstoj posameznih šol na zgoraj omenjenem območju.

Tudi odločitev ustavnega sodišča iz leta 1989, ko je odločilo o javni dvojezični šoli v Celovcu in med drugim ugotovilo, da imajo pripadniki manjšine pravico do elementarnega pouka v slovenščini v vsaki občini, je po mnenju pravne ekspertize ministrstva treba videti v kontekstu šolske in občinske strukture iz leta 1958/59.

Z ustavno pravico do elementarnega pouka pa ni povezana pravica do konkretne organizacijske oblike šole, nadaljuje pravna ekspertiza ministrstva in pride do zaključka, da tudi ekspoziture zagotavljajo ustavno pravico do elementarnega pouka v slovenščini.

Vsekakor pa ekspertiza poudarja, da zaradi ustavno zagotovljene pravice do elementarnega pouka nujno izhajajo tudi

posebni vzroki za določitev krajevne strukture dvojezičnih šol, ki niso primerljivi z ostalim šolstvom zunaj dvojezičnega območja.

Hkrati pa ekspertiza namiguje, da se določitev krajevne strukture dvojezičnega šolstva ne nasprotuje možnim spre-

membam na področju občinskih struktur.

Ekspertiza zaključuje z ocneno, da novela koroškega šolskega zakona ne nasprotuje zveznim ustavnim normam. -an

Glej komentar na strani 2

Mešani pevski zbor »Stimmen aus Kärnten« in Moški pevski zbor »Trta« pod vodstvom Pavlija Sterna sta pretekli torek v nabito polni areni na starem gradu v Bekštanju do kraja navdušili publiko z ljudskimi in mednarodnimi pesmimi. Več na strani 5.

PREBLISK

■ Nekoč sem se z nekim filozofom pogovarjal o koroškem vprašanju, o dvojezičnem šolstvu, četrtinskem, o napisih, desetodstotnih, o uradnem jeziku, petodstotnem itd. Pa mi je odgovoril: »To vse je vprašanje kulture družbe, v kateri živite. Noben -izem, še najbolj pa ne nacionalizem, ni v odnosih do drugih kulturen.«

Globoko sem se zamislil in bolj mi sivijo lasje, bolj razumem mojega filozofa. Kulture nam manjka, to je problem. Populizma imamo preveč, subtilnega doživljanja med sosedi premalo. Idealna družba, vsem za zgled, Evropi namreč, nima v svojih komputernih niti kljukice na š, č in ž (na Dunaju ali v Nemčiji to ni problem). V zgledni Koroški ne le da manj-

ka nekaj sto krajevnih dvojezičnih napisov in kažipotov, tudi rožbena trgovina in institucija nima dvojezičnega napisa. Samo Slovenci se nekaj prizadevajo in se gredo nekako dvojezičnost. Na Koroškem zaman

Kulture ni, gospod Haider!

vsako leto pričakujemo poziv deželnega glavarja, naj starši prijavijo svoje otroke k dvojezičnemu pouku, saj smo vendar vzorna dežela z urejeno manjšinsko situacijo. Na Koroškem je vse skupaj bla-bla, veliko gobeždanja, malo pravic, kar pa je najhuje, primajkuje tiste prave, pristne kulture! J. R.

16. VESTNIKOV IZLET

Letošnji izlet bo od 12. do 14. oktobra
Letovali bomo v Mošeniški Dragi
v hotelu Marina

Člani VolxTheaterkarawane na svobodi

V torek, 14. avgusta zvečer je bilo konec mučnega čakanja in pričakovanja, ali bo sodnijska razprava prinesla zaprtim članom VolxTheaterkarawane svobodo ali pa ne. Sodišče v Genovi je po daljši obravnavi razsodilo, da so obtožbe proti članom

karavane brezpredmetne, in je treba 13 zaprtih nemudoma spustiti na svobodo. Zaradi formalnih napak pri prošnji za izpustitev bojo trije člani karavane pozneje zapustili ječo v Genovi.

Razsodba je udarec za italijansko državno tožilstvo, ki je na vsak način skušalo dokazati, da so člani VolxTheaterkarawane nasilneži, ki so med vrhom G7 zato prišli v Genovo, da bi tam razgrajali. Tožilstvo jim je skušalo dokazati kolaboracijo z najbolj skrajno skupino »Black Box«.

Ta računica tožilstva se kljub podatkom z Dunaja ni izšla. Takoj po razsodbi je italijanska policija 13 članov karavane v ločenih avtomobilih pripeljala na mejni prehod Brenner, od koder so nadaljevali pot na Dunaj.

Člani karavane niso hoteli dajati novih izjav, najavili pa so tiskovno konferenco, na kateri hočejo spregovoriti o tednih v ječi, razgaliti pa tudi hočejo dvomljivo vlogo avstrijskih oblasti, predvsem zunanjega in notranjega ministrstva. Vedeti je namreč treba, da so se italijanske oblasti pri njihovem postopku proti članom karavane predvsem opirale na podatke, ki so jih sproti dobivale z Dunaja.

Med izpuščenimi je tudi študentka etnologije Elizabeta Bakondy iz Globasnice. Mati dr. Marija Bakondy je v soboto zvečer povedala našemu listu, da o izpustitvi hčere družine ni informirala uradna Avstrija, ampak so to storili novinarski kolegi, ki so bili v Genovi.

Franz Wakounig

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV IN PRIJATELJEV PROTIFAŠISTIČNEGA ODPORA

vabi na izlet

v soboto, 15. 9. 2001

V Mežici se bomo poklonili spominu padlega komandanta 3. Koroškega bataljona Franca Visočnika-Falenta in borca Jožeta Blajsa, predvojnega tajnika SPD »Zarja« v Železni Kapli.

Nato se bomo pri »Treh kraljih« na Pohorju udeležili vse-slovenskega partizanskega mitinga, ki bo letos posvečen 60-letnici OF in začetka bojev proti okupatorjem ter 10-letnici samostojne države Slovenije.

Po prireditvi bomo v Slovenskih Konjicah imeli kosilo in ogled vinske kleti.

Prijavite se najkasneje do 5. septembra pri Milki Kokot, Tarviser Straže 16/I, tel. 0463/514300-40, kjer boste prejeli tudi vse podrobne informacije.

ŽITRAJSKI OPEN AIR NA DVORIŠČU FAROVŽA

Petek, 17. 8. • 20.30
**Folklorna noč /
Dalmatinski večer**

Sobota, 18. 8. • 20.30
skupina Bališ

Nedelja, 19. 8. • 20.30
»Voice factory«

KOMENTAR

dr. Marjana Sturma

Ekspertiza šolskega ministrstva v zadevi prestrukturacije šolstva na Koroškem je v nekaterih vprašanjih zelo jasna in s tem tudi pomembna:

Struktura šolstva, ki je bila določena 1958/59 velja še danes!

1. Ministrstvo pravi, da so izhodišče za določitev krajevne strukture šol tiste šole, na katerih se je dvojezično poučevalo v šolskem letu 1958/59.

2. Nadalje ekspertiza pravi, da zaradi ustavno določene pravice do elementarnega pouka slovenščine obstajajo tudi razlogi, ki vplivajo na določitev krajevne strukture šol, ki so različni od tistih za enojezične šole.

3. Ministrstvo ugotavlja, da imajo pripadniki manjšine

na avtohtonem naselitvenem ozemlju ustavno določeno pravico do elementarnega pouka v slovenščini, nimajo pa pravice do določene organizacijske oblike tega šolstva. Zato ekspoziture oziroma podružnice niso protiustavne, garantiran pa je njihov obstoj v krajevni strukturi, ki je bila določena leta 1958/59.

4. Ministrstvo ne izključuje možne bodoče spremembe občinskih struktur, ki bi lahko imele posledice za krajevno strukturo dvojezičnih šol.

Na podlagi tega pravnega stališča zveznega ministrstva za šolstvo bo zdaj mogoče izdelati konkretno strategijo obeh osrednjih organizacij. Zaradi tega bo razširjeni KOKS o tej temi razpravljali že naslednji tork.

Seveda pa je treba ob vsej pravni logiki tudi ugotoviti, da tudi na področju naselitvenega ozemlja slovenske narodne skupnosti rodnot upada, kar ima tudi določen vpliv na šolstvo. Ministrstvo ugotavlja, da je treba dvojezično šolstvo obravnavati specifično. To je pomembno, vendar bo to mogoče uveljavljati le toliko časa, dokler bodo tudi učenci prijavljeni k dvojezičnemu pouku.

SESTANEK SJK V SELAH

Konec izkoriščanja domačih gozdov

18. novembra 2001 bojo volitve v koroško kmetijsko zbornico in v posameznih frakcijah se nanje že vestno pripravljajo. SJK – Skupnost južnokoroških kmetov, ki v kmetijski zbornici z dvema svetnikoma zastopa interese in potrebe

kmečkega in podeželskega prebivalstva, bo dobo intenzivnega volilnega boja pričela z občnim zborom v petek, 24. avgusta. Občni zbor bo v Tinjah.

Prav te dni pa odborniki SJK ter člani KIS, to je Kmečko izobraževalne skupnosti, na

vetje ljudi, ki so še ostali v dolini. Selski kmetje zahtevajo takojšen konec masovnega izkoriščanja karavanških gozdov.

Drugo je ohranjanje planin. Kjer ni več živine na planini, ta koj zaraste, z njo pa izgine del dragocene kulturne po-

O skrbih kmetov so se menili na sestanku

krajevnih sestankih razpravljajo s kmetkami in kmeti o vprašanjih in problemih, ki kmete žulijo. Ti hkrati vnašajo predloge v novi delovni in programski načrt SJK, ki bo osnova nadaljnjega delovanja in nastopanja slovenskega kmečkega zastopstva v Koroški kmetijski zbornici.

Naš časopis se je udeležil krajevnega sestanka v Selah. Skupno z Mihom Zablatnikom, predsednikom KIS (Kmečka izobraževalna skupnost) so navzoči kmetje najprej uredili formalnosti, kot so to imenovanje delegatov za občni zbor in predlog kandidatov za volilno listo SJK. Že ti dve točki sta pokazali, da se kmetje še kako zavedajo pomena močnega in delovnega stanovskega zastopstva. Zato delegatov za občni zbor niso izbrali po nekem slučajnostnem srečolovu, ampak po tematskih in problemskih težiščih. Enako vestna in preudarna je bila izbira kandidatov za volilno listo, čeprav ta še ni dokončno imenovana.

V programski diskusiji se je razkrila celotna paleta križev in težav, odprtih vprašanj ter skrbi, ki pestijo kmečko prebivalstvo, mu otežkočajo preživetje na kmetijah, predvsem na gorskih kot so v Selah.

Glavna skrb je ohranitev zdravega in neokrnjenega okolja. Posledice tople grede in ekoloških ter klimatskih sprememb so opazne tudi v naših krajih. Zato kmetje tem bolj skrbijo brezvestno izkoriščanje gozdov, kot smo mu trenutno priča v Brodeh. Velikanski goloseki niso le dramatičen poseg v gozdno gospodarstvo, ampak zaradi posledičnih zemeljskih plazov ogrožajo varnost in gospodarsko preži-

krajine. O pomenu in potrebi planin danes hvalabogu ni več treba posebej osveščati ljudi, kajti družba se začne zavedati, da so planine dragocen del tudi turistične ponudbe.

Selani nadalje zahtevajo zvišanje premij za vzdrževanje strmih površin, moti jih, da so kmečki dohodki obdavčeni po prometu, kar nikakor ne odvarja dejanski podobi o stvarnih dohodkih kmetov. Tudi država naj bi končno nehala mešati promet in pa stvarni dohodek.

Čeprav zaradi geografske lege v Selah ne pridelujejo koruze in žita, pa je gensko manipulirano žito tudi tukaj zelo vroča tematika. Kmetje se namreč zavedajo, da duha, ki je ušel iz steklenice, to je genska manipulacija, ne bo več mogoče spraviti nazaj. Prav zato, ker jih skrbi usoda okolja, ki je v gorskih predelih itak dosti bolj kruto in trdo kot pa v nižinah, zahtevajo, da je treba takoj prenehati z neodgovornimi eksperimenti genske manipulacije žita. To ni v prid in korist kmetov, ampak zgolj v dobro bilanco mednarodnih koncernov, so prepričani selski kmetje.

Tako kot drugod je bila tudi v Selah razprava živahna in strokovna. Kmetje se zavedajo, da je v dobi globalizacije in evropskega združevanja, ki bo imelo dramatične posledice za kmete v alpskih regijah, strokovno in samostojno zastopstvo še kako potrebno in važno. Zato je treba okrepiti in podpreti Skupnost južnokoroških kmetov, ki je tudi v tej mandatni dobi angažirano in odgovorno zastopala potrebe, interese, težnje in zahteve južnokoroških kmetov.

Franc Wakounig

NAPOVEDAN ODSTOP A. MÖLZERJA

Bo nagrajen z drugimi funkcijami?

Ideološka provokacija, pospeševanje vrednot, ki sodijo v zgodovinsko ropotarnico ali pa na odpad ter izirvanje. To so bistvene programske maksime in vsebinske sestavine zdajšnje kulturne politike na Koroškem. Idejni boter je bil doslej Andreas Mölzer, svetovalec deželnega glavarja in kulturnega referenta Haiderja v vprašanjih kulture. Za svojo svetovalsko funkcijo je vlekel debele denarce, in tega tudi ni tajil.

Zdaj pa bo odstopil, s koncem leta bo konec njegove prišepetavske kariere, in omenjeni gospod se bo lahko vse bolj posvečal svoji prvobitni avtorski ljubezni, to je utemeljevanju in obrambi nemškonalnih miselnih konstruktov.

Vest o Mölzerjevem odstopu je pred dnevi prodrla v iverovsko zamegljeno in zasvojeno

koroško javnost in sprožila vrsto komentarjev ter stališč, ki so skorajda vsa pozdravila ta korak. Zvenelo je, kot bi se ljudem odvalil kamen od srca. Vse skupaj pa so pospremila ugibanja, za kateri del je Mölzer odpovedal svetovalniško službo oz. mu je bila odpovedana. Mi se v to ugankarstvo ne bomo spuščali, ker bi bila to potratna dragocene časopisnega prostora. Ugotavljamo pa, da je bil vsak dan, kar je bil Mölzer svetovalec, preveč, in da je bil vsak groš zanj napačno obrnjen. Prav je, da je odšel, končno. Obenem pa nam je jasno, da se kulturna politika v deželi ne bo bistveno, ali pa nič spremenila. Kajti ona je totalno podrejena počutju, zahtevam in sebičnostim deželnega kulturnega referenta. Iz njegovega zornega kota gledano: zakaj pa naj bi kaj spremenil, ko pa se mu (sko-

raj) vsi klanjajo. Poudarek je hkrati na (SKORAJ) in na VSI.

Med tistimi, ki so od vsega začetka stali na braniku proti Mölzerju, je Angelika Hödl, predsednica IG KIK.

Nobenega vzroka ni, da bi vriskali. To, da pogodba ni bila podaljšana, ne pomeni spremembe kulturnopolitičnih smernic v deželi, ker ni pričakovati, da se bojo s tem spremenili cilji deželnega kulturnega referenta (ljudska kultura, spektakli, event). Poleg tega ni izključeno, da bo fundamentalna partijska zvestoba kulturnega svetovaleca poplačana s funkcijami na drugih ravneh. Kljub vsemu pa je v zadoščenje, da je zahtevo Iniciative koroških kulturnih ustvarjalcev (IG KIK), da mora kulturni svetovalec odstopiti, po več kot enem letu upošteval tudi kulturni referent dežele. Franc Wakounig

Prejšnji teden je Koroško obiskala skupina Frizijcev

Frizijci so nedvomno najmanjša germanska jezikovna oz. narodna skupnost, ki je v zgodovini poseljevala širno obalno področje Nemčije in Nizozemske. Frizijci se danes borijo za svoj obstoj, močno pa se povezujejo z drugimi manjšinami in narodnimi skupnostmi v Evropi. Na Koroškem, kjer jih je spremljala Veronika Kušej, so se med drugim srečali tudi s predstavniki slovenskih osrednjih političnih in kulturnih organizacij.

Erwin Pörsch in Florijan Sturm

Živali so povsem zaupljive

Ne plen, ljubezen do divjadi!

Tam nekje skrito v Mokrijah, v dobrolski občini, v miru, brez vsakdanjega vrveža, sta ustvarila zatočišče jelenom, košutam in severnim jelenom – lopatarjem ali damjakom. Dva strastna lovca, Erwin Pörsch in Florijan Sturm. Prvi je imel idejo in strast, drugi zemljo, ki v teh, za kmete sušnih letih skorajda ni donasala kaj več kot pa davke.

Nekoč, pred davnimi leti, smo še hodili skupaj na Kočevsko in spominjam se ju, kako so se jima tresle roke, ko sta prvič preko puškega daljnogleda pomerila v divjega prašiča. Tudi jeleni in košute so padali pod njunimi streli, kot višek pa tudi medved krasi Erwino stopnišče v Mokrijah.

Danes sta ta dva strastna lovca povsem umirjena. »Veš, da se mi ne da več streljati,« mi pravi Erwin. »Odkar imava svojo divjad, se je v meni nekaj spremenilo. Nič več me ne žene lovška strast, vse bolj pa me prevzema gojitvena vnema. Mladiča spremljam od kotitve do zrelosti in kako naj hladokrvno poženem kroglo skozenj!« Enako misli tudi Flori.

Toda gojitveno lovstvo se ravna po nekih naravnih zakonih. Če je mladič šibak, bolehen ali celo fizično deformiran, ga je treba izločiti iz reprodukcijske vrste.

Da, temu rečemo gojitveni odstrel, ki sicer temelji na redčenju živalske horde, na zakonu zdravega in močnejšega. Ta darwinizem je sicer krut, toda za obstoj zdrave živalske vrste nujen.

Oboro sta oba gojitelja napravila pred petimi leti. Ogradila sta približno 3 hektare zemlje, nekaj ravninske, nekaj bregovite, z gozdom, ki daje divjadi hladno zatočišče in seveda mir pred radovednimi očmi. Kar veliko število hrastovih žlezniških pragov je bilo treba vsaditi vsaj pol metra globoko in nanje pripeti dva in pol metra visoko žičnato ograjo. Tudi vodnjak je bilo potrebno izkopati in iz njega napeljati vodo, tako nujno potrebno za divjad. Investicija je bila velika, toda to sta sedaj že skoraj pozabila,

Mogočen jelen je zagotovilo za zdrav in močan zarod

saj ju vsak dan razveseljuje zadovoljna, lahko bi rekli srečna divjad.

Stalež divjadi

Jeleni v oboro seveda niso prišli kar sami. Treba jih je bilo nakupiti. Tudi to je precejšnja investicija. Počasi se je število povečevalo in danes je v obori že precej živahno. V njej je preko 20 jelenjadi, naših rdečih in severnih lopatarjev. Več je seveda košut, ki so nujne za razplod. Toda tudi divjad je lahko podvržena raznim boleznim, kot npr. parkljevki in slinavki. Zato mora biti v zdravstvenem smislu vse zelo podrobno kontrolirano in nadzorovano. Kar dvakrat letno pristojni živinozdravnik obišče oboro, vzame vzorce blata, jih pošlje v analizo in predpiše morebitne medikamente. Doslej sta Erwin in Flori imela srečo. Divjad v njuni obori je zdrava.

Krmljenje

Toliko divjadi na treh hektarih zemlje je seveda preveč. Poleti še gre, ko trava bujno raste, pozimi pa je treba kar precej krmili. Preko leta pripravita precejšnjo zalogo posušenega sena, nakupita koruze in pšenice, med vsem letom pa živali dobivajo še kako sadje in pa preostali kruh iz bližnje pekarnice. Nasadila sta nekaj kostanjev, ki pa bodo dajali plod šele čez nekaj let.

Ekološko ravnotežje

V obori mora biti vse v nekem naravnem ravnotežju. Jeleni so požrešni, radi olupijo drevje, podrast skoraj povsem uničijo, zato sta vsa večja drevesa zaščitila z žičnatimi mrežami, ogradila sta mravljišče, sicer bi ga jeleni uničili, naselila sta race – polžarke in gosi, po drevsih visijo ptičje krmilnice. Veliko občutka je potrebno, ve-

liko ljubezni do narave, da se vse ustrezno dopolnjuje.

Razplod in odstrel

Vsako leto v pozni pomladi košute povržejo pet do šest mladičev. Oploji jih v oktobru, v času jelenovega ruka, najmočnejši jelen, tako pri rdečih jelenih kot pri damjakihi. Toliko je jeseni tudi preveč živali v obori. Nujno je potrebno gojitveno redčenje ali odstrel. To pa je za oba lovška navdušenca najtežji posel. Drugo je zasledovati žival v gozdu in drugo odstreliti žival, ki si jo spremljal, jo opazoval in krmil vse njeno življenje. Toda namen posvečuje dejanja. Nekaj živali prodaja za meso nekaterim naročnikom, predvsem gostilničarjem, preostalo pa predelata v odlične jelenove salame, jih prodaja in iz tega iztržka kupita seno, žito in kruh za krmljenje.

Tako se vrti krog divjačinske črede.

Načrti za bodoče

Erwin in Flori bi rada oboro še nekoliko povečala in tako divjadi omogočila še boljše življenjske razmere. Ta čas se pripravljata ograditi še nekaj arov zemlje, nanjo sta že napeljala kup kamenja, ob katerem naj bi si parklje brusili kozorogi. Toliko za vzorec bi jih rada imela, za kaj več ni pogojev.

Toda, ljubezen do živali in pa gojitvena strast nimata mej, zato se nikdar ne ve, kje se bosta ta spokorjena lovca ustavila.

Pričujoči prispevek ni namenjen reklamam za njune jelenove salame ali meso, saj lahko vse prodaja, je pa namenjen predstavitvi, kaj vse počnejo naši ljudje. Pa lep lovski pozdrav!

Jože Rovšek

Race in gosi imajo svoje prebivališče na vodi

VUZENICA

Uvod v 150-letnico Mohorjeve družbe

Nekdaj opismenjevanje in temelj nacionalnosti, v bodoče vez med Slovenci

V petek, 10. avgusta, so se v cerkvi Sv. Nikolaja, ki jo je vuzeniški župan Miran Kus v nagovoru imenoval temelj sobivanja, pričeli Vuzeniški dnevi, sedmi po vrsti. Ob tem so se s predstavitev knjižice 150 let Mohorjeve družbe, avtor je domačin, zbiratelj knjig Jože Praper, in otvoritvijo razstave knjig Mohorjeve v bližnjem župnišču, pridružili slovesnostim ob visokem jubileju te najstarejše slovenske še delujoče knjižne založbe.

Udeležencem prireditve je Jože Praper nanizal dogodke, ki soupadajo: deset let slovenske osamosvojitve, ki temelji tudi na delovanju Mohorjeve založbe, 1000 let Brižinskih spomenikov (prvi slovenski zapis), 450-letnica prve slovenske knjige, 200 obletnica Slomškovega in Prešernovega rojstva in 40. obletnica bralne značke. Razstava knjig Mohorjeve, ki je učila pisati, brati, peti in ljubiti, ki je zajela potujčevanje in krepila zavest o pripadnosti slovenskemu narodu, sodi v Vuzenico, saj je tukaj škofu Antonu Martinu Slomšku, soustanovitelju in mecenu Mohorjeve

Predsednik celovške Mohorjeve dr. Jože Kopeinig v pogovoru

družbe, 1843. leta dozorela misel o ustanovitvi ljudske knjižne založbe, je dejal Praper; gre pa tudi za zelo obsežno zbirko tega zbiratelja, ki že pol stoletja redno spremlja Mohorjeve knjige in je tako na ogled, v lani odprt Slomškov muzej ob sodelovanju Koroškega pokrajinskega muzeja Slovenj Gradec, postavil 250 knjig. Zbrane so v zbirke: Slovenske večernice

(150 letnikov leposlovnih del, ki so ga najbolj očarale), Mohorjevi koledarji (zgodovina in statistika, 108 kosov), stare mohorjeve iz 19. stol. in novejšje, ki so prispele iz Celovca. Sicer o Mohorjevi založbi statistika pravi: 37 milijonov natisnjenih knjig, 1200 slovenskih literatov, 2400 naslovov.

Udeležencem je govoril tudi urednik redne zbirke pri celjski

Mohorjevi družbi Matija Remše, ki je med drugim dejal, da so vzroki delovanja Mohorjeve družbe v treh deželah (Celovec, Celje, kamor se je med vojnama preko Prevalj preselila in se 1947 vrnila v Celovec zaradi bojazni pred marksističnim vplivom, in od 1924. leta Gorica v Italiji), v »treh svetovnih pošastih«: nemškem nacionalizmu, fašizmu in tudi komunizmu. Vse tri založbe imajo isti cilj, dati Slovincem dobro knjigo po namenu Slomška, ki raste iz krščanske korenine in uči solidarnosti, bratstva in sočutja med ljudmi, s predpostavko človekove neminljivosti. Napovedal je tudi osrednje jubilejne slovesnosti v septembru.

Škof dr. Franc Kramberger, tudi pokrovitelj celjske Mohor-

jeve založbe, je ob simbolnem odpiranju razstave poudaril Slomškov namen: dati odraslim legitimacijo narodove kulturne enakovrednosti, iz svoje mladosti pa spomnil spoštljivega odnosa do knjig Mohorjeve, ki so prehajale iz roda v rod. Iz Celovca je otvoritvi prisostvoval predsednik tamkajšnje Mohorjeve družbe in predstojnik središča v Tinjah Jože Kopeinig, ki mu Slomšek in Mohorjeva pomenita vez med Slovenci, zato si želi, da se nadaljuje zvestoba temu izročilu, ki bogati. Slovesnosti pa so glasbeno izročilo prispevali s koroškimi ljudskimi pesmimi člani družine Breznik iz Pameč, ki skupaj prepevajo že petindvajset let.

Vuzenica, kraj v Zgornjedravski dolini, pa je bogatejši še za zloženko Vabimo v Vuzenico, avtorice Petre Prohart-Tomažič, ki jo je predstavila ob tej priložnosti.

Samo Savc

IDRIJA

XX. čipkarski festival in 125. obletnica čipkarske šole

Člani upravnega sveta čipkarskega festivala v Idriji se skrbno pripravljajo na organizacijo in izvedbo letošnjega tradicionalnega XX. Čipkarskega festivala, ki ga bodo letos povezali s praznovanjem 125. obletnice čipkarske šole v Idriji in bo vrhunec dosegel v nedeljo 26. avgusta 2001, ko bo na Trgu sv. Ahaca v Idriji potekalo državno tekmovanje v klekljanju za priznanje Ivanke Ferjančič.

Čipkarska šola v Idriji je bila ustanovljena 17. oktobra 1876. Prva učiteljica Ivanka Ferjančič (1850-1879) je že zelo mlada poučevala klekljanje in risala papirce.

Leta 1903 so v šolo vpeljali tudi praktično-teoretični tečaj, kjer so dekleta izpopolnjevala svoje znanje in se lahko še dodatno izkazala za učiteljice klekljanja. Istega leta je šola dobila uradni naziv: Strokovna šola za čipkarstvo.

Kljub različnim oblastem v preteklem stoletju, Čipkarska šola v Idriji deluje neprekinjeno že 125 let in ima najdaljšo tradicijo organiziranega strokovnega poučevanja klekljanja na Slovenskem. Sedaj v Idriji ter podružnicah na Idrijskem in Cerkljanskem klekljanje poučuje šest učiteljic, ki svoje znanje in izkušnje prenašajo na mlajše rodove. Šolo letno obiskuje več

kot 500 učenk in učencev. Čipkarska šola v Idriji tako s svojim delovanjem pomembno prispeva k promociji čipkarskih spretnosti in ohranjanju kulturne dediščine. V Galeriji Idrija je odprta razstava čipk, ki so jih v preteklem šolskem letu izdelali učenci idrijske čipkarske šole in njenih podružnic. Letošnjo razstavo ob 125. letnici Čipkarske šole Idrija so popestrili idrijski filatelisti, ki za čipkarski festival pod okriljem Pošte Slovenije pripravljajo izdajo poštne dopisnice z motivom klekljarice.

V mesecu maju letos so se učenke Čipkarske šole Idrija (17 učenk in 4 spremljevalke) udeležile festivala klekljanja v mestu Tonder na jugu Danske.

Čipkarski festival v Idriji sodi med najpomembnejše slovenske etnološke, kulturne in turistične prireditve. Idrija je zibelka slovenskega čipkarstva. Prvi znani pisani vir o klekljanju je prav iz Idrije, iz daljnega leta 1696. Idrijska čipka je za živim srebrom drugi najpomembnejši idrijski simbol, po lepoti pa prvi, ki je prišel v te kraje že pred stoletji. Ves ta čas je klekljanje nudilo idrijskim ženam in dekletom svojevrstno obliko družbenega življenja, mnogim od njih tudi dodaten vir zaslužka. Potreba po boljšem zaslužku in zato želja po večji kvaliteti je zahtevala tudi

posebno izobraževanje. Zato ni čudno, da je ravno po priporočilu trgovcev, avstro-ogrske trgovsko ministrstvo v letu 1876 v Idriji ustanovilo državno čipkarsko šolo. Idrijska čipka se je v zadnjem obdobju zelo uveljavila. K tej uveljavitvi pa so mnogo pripomogle odmevne mednarodne razstave v Benetkah, Gorici, Ženevi in Strasburgu ter sodelovanje s češkim mestom Vamberk in danskim Tonderjem.

Za obiskovalce Idrije - mesta z bogato kulturno in tehnično preteklostjo - je zanimiv tudi ogled stalnih muzejskih zbirk v gradu Gewerkenegg, Antonijeva rova, jaška Frančiške in stare rudarske hiše, znamenite vodne črpalke Kamšt v Idriji, Divjega jezera-muzeja v naravi in Klavž-»slovenskih piramid« na Idriji in Belci v Krajinskem parku Zgornja Idrija in rekreacijski center »Lajšt«. V času čipkarskega festivala bo v Idriji poskrbljeno tudi za večerne zabave z znanimi slovenskimi ansambli, prav tako pa bodo obiskovalcem idrijski gostinci pripravili znane idrijske kulinarčne specialitete, kot so: želševka, smokavc, idrijski žlikrofi z bakalco in geruš.

Vsi ljudje dobre volje in želje po novih prijateljih, so pri srčno vabljeni na letošnji že tradicionalni 20. čipkarski festival v Idrijo!

S. K.

Ponižujoča aroganca

Pred seboj imam letak, ki ga je gospodinjstvom in tudi širši javnosti naslovila t. im. Velachtaler Trachtenkapelle, torej skupina iz Bele pri Železni Kapli. Ta se je ob letošnjem jubileju, 40-letnici, lotila kulturnega projekta, ki zajema vso občino.

3. 17.00 uri (pri vseh časih manjka ob, npr. ob 17. uri) NEDALEVANJE ZEGNANJE z malim v. Moraš pa res biti pravi jezikoslovec, da razumeš to NEDALEVANJE.

4. Ples ob zvokih »SRE-DENSEK SEXTETT«. Najbrž so mislili ob zvokih Seksteta Sredenshek.

5. Žegnanje doline bele. Če je že nerazumljivo, bi lahko vsaj Belo napisali z veliko začetnico!

6. naslednja vrstica: »o

VELLACHTALER TRACHTENKAPELLE

14., 15., 16. und 19. avgusta 2001

38. ŽEGNANJE V ZELESNI KAPLI

20.00 uri

župan prof. mag. dr. Peter Haderlapp nabije sod piva ples ob zvokih »Ossiachersee Musikanten«

10.45 uri

vsotopline: prekupna karta 540,-

vedna karta 550,-

brez vsotopline

Pa se povrnimo k letaku, ki je oz. naj bi bil na hrbtni strani v slovenskem jeziku. Ta obljubljen dežela Koroška, najbolj demokratična dežela v Evropi z najbolj zgledno manjšinsko ureditvijo nima v svojih komputernih kljukic (hačkov) in tako morajo nad s, c, z montirati kar mali v. Sramota!

Zdaj pa k tekstu! Ta je prava zasmehljiva aroganca! Pogledajmo si ga po vrsti:

1. 38 ŽEGNANJE V ZELESNI KAPLI z dvema malima v-jema (glej faksimile!)

2. zupan z malim v nabije sod piva (najbrž ga načepi!)

praznika 40 letnica« - štiri besedice, štiri napake!

7. »od 10.00 uri na prej cela zelesna kapla je gledalisce z malimi« v-ji. Komentar ni potreben!

Nadalje v tekstu kar mrgoli napak kot so prekupna karta (v predprodaji), prašičem na žaru (odojek), rebercami (rebrami). Naj bo dovolj. Kdor koli je odgovoren za to skropucalo, temu naj bo povedano sledeče: Če je slovensko, naj bo slovensko! Če pa imajo ustvarjalci tak ponižujoč odnos do slovenščine, naj jo pustijo pri miru in naj naprej tolčejo svojo kártneriščino.

Jože Rovšek

14. SREČANJE VIŽARJEV PRI SVETEM MESTU

Ko so »mjahe in gosli imele komando«

Okoli petdeset sodelujočih godcev, pevk in pevcev (točno jih ni štel nihče), med dve- in tristo poslušalcev, čudovito vreme in hladne lipove sence. Nad vsem pa starodavna cerkev pri Svetem mestu nad Žvabekom. V tem prijetnem okolju in vzdušju je v nedeljo, 12. avgusta, dopoldne KPD »Drava« iz Žvabeka priredilo že 14. srečanje vižarjev.

Moder ljudski pregovor pravi, da iz malega raste veliko. Ta resnica prav dobro velja za to srečanje. Iz bolj ali manj družinskega godčevskega omizja je v teku let prerasla v odmeven zbor ljudskih muzikantov, ki še igrajo tako, kakor so pač nekdanji vlekli meh, sukali gosli ali pa pihali na piščal.

Na Sveto mesto lahko pride in sodeluje vsakdo, ki rad meha ali pa igra katerokoli ljudsko glasbilo. Nepisano pravilo tega srečanja vižarjev je, da so skladbe čim bolj izvirne in da čim manj – ali pa sploh nič – ne dišijo po muzikantstadih in drugih skomercializiranih posiljevanjih ljudske glasbe. Pomembna je »duša viže«, kot je dejal eden od nastopajočih.

Godčinje in godci ter pevke in pevci so prišli zares od blizu in daleč: iz Žvabeka in Komeljske, Nonče vasi in Vogrč, iz Slovenj Gradca in drugih koroških vasi, mest in zaselkov onstran meje, iz Celovca, Diče vasi in iz Labotske doline. Nastopili so posamiči, v dvojice in skupinsko, kot je to storila Instrumentalna skupina iz Žvabe-

ka, ki tokrat ni pela. Vsakdo pa je dobil priznanje in pa vabilo, naj se udeleži tudi 15. srečanja vižarjev prihodnje leto na istem kraju in koncu. Med nastopa-

pa Jokej malo pojamlal, da so pri nekaterih »mjahah bos po bregu dovta ušli« – da se pri nekaterih harmonikah basi niso dobro čuli.

Pavle Radoha s Komlja

jočimi je bil tudi slovenski harmonikarski prvak Aleš Stropnik iz Doliča pri Mislinji. Desetletni poba je pravi virtuoz na štajriš-harmoniki. Med posameznimi točkami je povezoval Jokej Logar. Posel ni bil prehud, tudi žeja ga ni mučila. Je

Ljudske množice to ni preveč motilo, vzdušje na Svetem mestu je bilo fletno in domače, kajti ob »mjahah in goslih« se je oglasila tudi domača pesem. Zato se tudi nikomur ni prav mudilo domov.

Franc Wakounig

BEKŠTANJSKI GRAD

»Trta« navdušila na starem gradu

Pevce iz Žitare vasi pod vodstvom Pavlija Sterna je pot pretekli tork popeljala na stari grad v Bekštanj, od koder je čudovit razgled na zgornji Rož, Baško jezero in Karavanke. V topli in prijetni poletni noči so obiskovalci do zadnjega sedeža (nad tisoč!) napolnili staro areno in radovedno prisluhnili izvajanjem MoPZ »Trta«, ki šteje mad najbolj ka-

MoPZ »Trta« je očaral v nabito polni areni

kovostne zборе koroških Slovencev in južne Koroške. Pod vodstvom Pavlija Sterna je zbor v zadnjih letih zelo napredoval in dosegel višek leta 1999 s stilnim koncertom v spomin skladatelja Pavla Kernjaka. V krasni areni so prav s pesmimi nezabnega Pavla Kernjaka (»Jaz pa moj hvažej«, »Katrc« idr.) navdušili publiko, med njimi veliko letoviščarjev, ljubiteljev zborovske glasbe in seve-

da lepo število Žitrajčanov in znancev. Pester in kontemplativen večer so zaključili s praznikom tisoč luči, ki so jih prižgali obiskovalci in spremenili areno v eno samo morje pisanih luči. Večerni program sta še oblikovala »Steirische Blas« in MoPZ »Stimmen aus Kärnten« pod vodstvom Rolanda Loibneggerja. Posamezne točke bogatega sporeda je duhovito povezoval Hans Mosser.

M. Š.

PRI PUŠNIKU V LOČAH

Vse o ovcah ter njihovih izdelkih

V sodelovanju z gostilno Pušnik prirejata Kmečko izobraževalna skupnost (KIS) in Skupnost južnokoroških kmetov (SJK) Bekštanj v nedeljo, 19. avgusta 2001, OVČJI DAN v Ločah. Ta prireditev je že kar utečena, svojo originalnost pa črpa iz tega, da so se svojčas na obronkih Karavank pasle velike črede ovac. Po dolgih letih zatišja se ovčereja v naših krajih spet oživlja in uveljavlja, ovčje meso in jagnjetina sta spet zanimiva kulinarična in prehrabena ponudba, tudi za turistične kraje ob Baškem jezeru. Letošnji OVČJI DAN pa ni ome-

jen le na nedeljo, 19. avgusta, ampak se pravzaprav pričinja že v petek, 17. avgusta, s kulinarično ponudbo. Od šestih popoldne dalje vam bojo na travniku pri Pušniku postregli z jagnjetom na hebrejski način, v soboto, 18. avgusta, bojo že od dopoldneva naprej stregli jagnje, pečeno po sardskih receptih. V nedeljo se bo prireditev pričela že ob desetih, gurmeji pa bojo imeli priložnost poskusiti jagnje na koroški način.

Za zabavo bo igral ansambel vernperških fantov.

Kot se za ovčji dan spodobi, bojo na ogled žive ovce, na prodaj bojo preproge, klobuki, odeje ter copate, vse iz ovčje volne, za pod zob in za želodec pa bojo na razpolago ovčji siri, ovčje klobase ter seveda ovčje meso.

Ansambel Sterz

»Zvezda« na hodiškem kopališču

Če bi bila prireditev live en teden prej, ko nas je žgalo in se niti ponoči nismo pošteno ohladili, bi se na prireditvi hodiškega Slovenskega prosvetnega društva »Zvezda« trlo ljudi. Toda hudič je imel mlade. Kmetje so bili sicer zelo veseli, ker jim je zalilo polja in njive, turisti so se ozirali v nebo in marsikateri jo je kar »potegnil«, hodiškem prosvetanju pa je postregel z izjemno

hladno nočjo. Ob zelo lepo pripravljenem sporedu se je namesto kakih tisoč zbralo pičlih tristo najbolj vztrajnih turistov, pa še ti niso bili kaj prida žejni. Toda prireditev je klub izredno hladnemu večeru vsaj deloma uspela. Toni Mitsche pravi, da prevelike zgube ne bo, bilo pa bi veliko bolje, če bi bil za društveno dejavnost kak dobiček. Morda pa prihodnje leto!

POLETNO ZDRUŽENJE

46. Koroški turistični teden v Črni

Iдилična gorska vasica Črna pod strmimi vrhovi Olševe, Raduhe, Pece, Smrekovca in Uršlje gore se ponaša z dolgo

tradicijo prirejanja vsakoletnega turističnega tedna ob občinskem prazniku, ko predstavlja svojo kulturno dediščino (oglarjenje, delavnice na vasi, kmečka jedila) in organizirajo številne kulturne dogodke (razstave, literarne večere, zborovsko petje, likovno delavnico) ter športne (gorsko kolesarjenje, maraton teka, nogomet, streljanje na glinaste golobe, odbojka, planinski pohod) in seveda zabavne prireditve. Za v soboto, 18. avgusta, pa so pripravili pohod borcev NOB, košarkarski turnir trojk, gozdarski dan (stara opravila in stojnice), nastop tridesetih konjenikov z veselico, degustacijo vin s predavanjem enologa in zabaven lovčev večer. Nedelja bo namenjena prikazu čebelarstva, oglarji bodo zaključili s kopo, kmečke žene bodo razstavile domača jedila, ob zaključku pa se bodo skozi Črno pomikale povorke vozov iz okoliških zaselkov. Gostoljubni domačini vabijo!

Slika tekačev maratona kralja Matjaža

S. Š.

ZVEZA SLOVENSKIH IZSELJENCEV

vabi na

izlet in srečanje

z Društvom izgnancev Slovenije

v soboto, 29. septembra '01 v Brestanico.

Prijave sprejema
Milka Kokot
Tarviser Straže 16
tel 0463/51 43 00-40

PRIREDITVE

PETEK, 17. 8.

ŽITARA VAS, na dvorišču farovža – SPD Trta
20.30 Folklorna noč. Dalmatinski večer
VELIKOVEC, galerija Magnet
20.00 Werner Kofler bere iz svojih del

SOBOTA, 18. 8.

TINJE; v domu
09.00 Slikanje Ikon za začetnike in napredujoče. Vodi: mag. Silva Božinova-Deskoska
ŽITARA VAS, na dvorišču farovža – SPD Trta
20.30 Open-Air. Nastopa skupina Bališ

NEDELJA, 19. 8.

BILČOVŠ, pri Miklavžu
10.30 Semenj »Veselo v dan« s skupino »Radsbergern«
19.00 Harmonika Andrej Ažman
ŽELEZNA KAPLA, v centru
10.00 Žegnanje doline Bele – sv. maša
11.00 Slavnostna otvoritev, nato slavnostni program na šestih odrih
ŽITARA VAS, na dvorišču farovža – SPD Trta
20.30 Open-Air. Nastopa skupina »Voice factory«
LOČE, gostilna Wrolich - pri Pušniku
Ovčji dan s prodajno razstavo sira, kož, odev, mesa in klobas ...

PONEDELJEK, 20. 8.

BILČOVŠ, pri Miklavžu
19.30 Semenj »Veselo v večer« s skupino »Die Claustaler«

PETEK, 24. 8.

ZGORNJE LIBUČE, v šotoru – MoPZ Kralj Matjaž
21.00 Libuško žegnanje 2001. Mega Music Night; igrajo: Black Summer in Die jungen Kärntner

NEDELJA, 26. 8.

SPODNJE GORIČE pri ROŽEJU
09.30 Drugi koroški sejem uporabnih konj
ZGORNJE LIBUČE, v šotoru – MoPZ Kralj Matjaž
09.30 Libuško žegnanje 2001. Maša in pranganje
11.00 Opoldanska zabava z Godbo na pihala iz Šmihela
14.30 Kulturni program. Nastopajo: Ansambel Mihelič, Godba na pohala Cerknica z mažuretkami in Martinom Krpanom, Kvintet iz Podjune, ansambel Matjaža Kokalja, Kati Marketz, Karla Haderlap in drugi pripovedovalci smešnic ter povezovalci Peter Grilliz; nato igra ansambel Matjaža Kokalja
OBIRSKO, pri Jerebu – Alpski klub Obir
14.00 18. tekma koscev. Kulturni spored: Vokalni kvartet iz Šmarjete v Rožu, Vidrinke, Šmarješki trio. V primeru slabega vremena bo prireditve 9. 9. ob istem času

SOBOTA, 1. 9.

PLIBERK, v šotoru SPD Edinost
10.00 Pliberški jormak. 9. Srečanje upokojencev. Za ples igra Trio Korenika
ŠENTJANŽ, k & k – k & k, SPZ, Gornjesavski muzej Jesenice
18.00 Odprtje razstave »Slovensko plavžarstvo 20. stoletja«. Razstava bo na ogled od 1. 9. do 14. 10. 2001

NEDELJA, 2. 9.

PLIBERK, v šotoru SPD Edinost
11.30 Pliberški jormak. Koncert Godbe na pihala Šmihel
16.00 Ples in zabava ob glasbi. Igra ansambel »Vasovalci«

PONEDELJEK, 3. 9.

PLIBERK, v šotoru SPD Edinost
12.00 Pliberški jormak. Igra Trio »Korenika« iz Šmihela
17.00 Ples in zabava ob glasbi: Igra ansambel »Vasovalci«

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
v Mikschallee 4 v Celovcu

bo zaradi dopustov zaprta
od 6. avgusta do 13. septembra

SJK Skupnost južnokoroških kmetov in KIS – Kmečka izobraževalna skupnost vabita na

ekskurzijo na Pomurski sejem v Gornjo Radgono, (največji slovenski kmetijsko-živilski sejem) v sredo, 29. avgusta 2001

Program: ob 10. uri: prihod v Gornjo Radgono, do 14. ure: prosto za ogled razstavišča, ob 14.30: odhod na kosilo.

Odhod iz Gornje Radgone ob pribl. 17. uri: prihod v Pliberk: pribl. ob 20. uri; prihod v Bilčovš: ob pribl. 21. uri

Zbirališča in odhodi:

Bilčovš – Zadruga, ob 6.00
Bistrica v R. – gasilski dom, ob 6.05
Borovlje – glavni trg, ob 6.15
Miklavčevo – avtobusna postaja, ob 6.40
Dobrla vas – pred cerkvijo, ob 6.45
Čepiče – gost. Juenna, ob 6.50
Šmihel – gost. Loser, ob 6.55
Pliberk – Zadruga, ob 7.00

Cena: (avt. podjetje Sienčnik), prevoz, vstopnina in kosilo: 250 šil.

Veselim se vaše prijave, ne bo vam žal! Prijave sprejema tajništvo SJK (Justina Hribernik) tel.: 0463/54079

PRAZNUJEJO! Ani Karner iz Dobrle vasi – 40. rojstni dan; Rozi Pirouc iz Železne Kaple – 50. rojstni dan; Toni Olip iz Sel – 50. rojstni dan; Štefan Lesjak iz Goselne vasi – 50. rojstni dan; Marija Pečnik iz Grabalje vasi – rojstni dan; Rajmi Hudl iz Goselne vasi – rojstni dan; Sigi Kruschitz iz Holbič – 43. rojstni dan; Anči Novak iz Obirskega – rojstni dan; Rok Bučovnik iz Goselne vasi – rojstni dan; Jaka Kelih iz Sel – 70. rojstni dan; Filip Lutnik iz Žvabeka – dvojni praznik; Herbert Rulitz iz Stranj pri Kotmari vasi – 31. rojstni dan; Marija Wautsche z Letine – rojstni dan; Marija Weber iz Želuč – rojstni dan; Marija Hirm iz Gornje vasi – rojstni dan; Marija Uranšek iz Podkraj – rojstni dan; Marija Kaiser iz Večne vasi – rojstni dan; Rok Drug iz Svetega mesta – rojstni dan; Ignac Kristof iz Velike vasi – rojstni dan; Marjana Müller iz Rut pri Šentjakobu – rojstni dan; Adolf Ottowitz iz Kota pri Šentjakobu – rojstni dan; Tanja Singer iz Loč – rojstni dan; Nuži Furjan z Obirskega – rojstni dan; Rosvita Kuchar z Bele – rojstni dan; dr. Avgust Brumnik iz Železne Kaple – rojstni dan; Šimi Ogris iz Tuc na

SLOVENSKI
VESTNIK
čestita

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 17.08. ■ 18.00 Zrcalo kulture: Žegnanje doline Bele 18.45 Poročila 19.00 Proud to be loud 20.00 BBC News 20.06 Global Loops 22.00 Rdeči Boogie / glasbeni magazin 23.00 Glasba 24.00 Soundtrack tedna: Chocolat 01.00 Zrcalo kulture (pon.) 02.00–06.00 Glasba – jazz/world 05.45–05.50 Na današnji dan

SO 18.08. ■ 18.00 Campus Radio 18.45 Poročila 19.00 Special: Glas od gore in iz dole 20.00 BBC News 20.06 Yugo-Rock 23.00 Izven zakona 01.00–06.00 Glasba – jazz/world 05.45–05.50 Na današnji dan

NE 19.08. ■ 18.00 Nedelja drugače 18.45 Poročila 19.00 Music for the Masses / glasbeni magazin 21.00 The Rest of the Day 22.00 For Those About to Rock 24.00 Glasba – jazz/world 01.00 Nedelja drugače 02.00–06.00 Glasba – jazz/world 05.45–05.50 Na današnji dan

PO 20.08. ■ 18.00 Zdrava ura: Dr. Wutti 18.45 Poročila 19.00 Ta mera/ ženski magazin 20.00 BBC News 20.06 Glasba 21.00 Take the Jazz Train 23.00 Context XXI 24.00 Glasba 01.00–06.00 Glasba – jazz/world 05.45–05.50 Na današnji dan

TO 21.08. ■ 18.00 V pogovoru: Pogovor s prim. mag. Franc Verovnik – razstava razglednic 18.45 Poročila 19.00 Kakko 20.00 BBC News 20.06 Noche Latina 21.00 Campus (pon.) 22.00 Special (pon.): Glas od gore in iz dole 23.00 Vešča 00.30 Glasba 01.00 V pogovoru (pon.): 01.45–06.00 Glasba – jazz/world 05.45–05.50 Na današnji dan

SR 22.08. ■ 18.00 Literarna kavarna: Jesenski program založbe Wieser 18.45 Poročila 19.00 Voz Latina 20.00 BBC News 20.06 Ruff Radio/ Hip Hop 22.00 Mad Force/ Hip Hop 24.00–06.00 Glasba – jazz/world 05.45–05.50 Na današnji dan

ČE 23.08. ■ 18.00 Po Koroškem: Kulturna plovba v Glinjah 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 BBC News 20.06 Freak Show 21.00 Izven zakona 22.00 Ta mera (pon.) 23.00 Literarna kavarna (pon.): 24.00 Glasba – jazz/world 01.00 Po Koroškem (pon.) 01.45–06.00 Glasba – jazz/world 05.45–05.50 Na današnji dan

Radišah – rojstni dan; inž. Peter Kuchar iz Železne Kaple – rojstni dan; Sigi Kolter iz Bilčovsa – 40. rojstni dan; Fric Kert iz Nonče vasi – 60. rojstni dan; dr. Mihael Weber iz Želuč – rojstni dan; Vinko Pečnik z Rut pod Peco – rojstni dan; Hubert Kordesch iz Podjune pri Globasnici – rojstni dan.

Za posredovanje imen slavljencev se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopoličnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

Sonja Wakounig (-50)
E-mail: sonja.wakounig@slo.at
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

PE 17. 8. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 18. 8. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

NE 19. 8. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten!
18.00 Glasbena

PO 20. 8. ■ 18.10 Kratki stik

TO 21. 8. ■ 18.00 Otroški spored

SR 22. 8. ■ 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerni spored

RADIO DVA – 105,5

DNEVNI SPORED OD PONEDELJKA DO PETKA:

06.00–09.00 Dobro jutro
09.00–12.00 Sol in poper
12.07–13.00 Žurnal, nato glasba 3 krat 3
13.00–15.00 Klub Radio dva
15.00–17.17 Lepa ura
17.17–17.30 Žurnal
17.30–18.00 Naša pesem

Ob vsaki polni uri poročila ORF v nemškem jeziku, ob vsakih pol ure – poročila Radia dva v slovenščini

SO 6.00–7.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna)
07.00–08.30 Domača budilka
08.30–09.00 Otroški vrtljak
09.00–12.00 Sobotno dopoldne
12.00–13.00 glasbena 3 krat 3
13.00–13.23 Evropa v enem tednu
13.23–14.00 glasba
14.00–15.00 Slovenske popevke
15.00–18.00 Farant

NE 6.00–7.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna)
07.00–08.30 Domača budilka
08.30–10.00 Zajtrk s profilom
10.00–10.30 Zimzelene melodije
10.30–11.00 Svetopisemske zgodbe
11.00–12.00 Iz zlate dvorane
12.00–13.00 glasbena 3 krat 3
13.00–15.30 Radio dva v zrcalu
15.30–16.00 narodnozabavna in zborovska glasba
16.00–18.00 Vikend

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 20. 8. ■ 13.30 ORF 2 • Zbor »Rož« poje PONIŽANI IN RAZŽALJENI – Pesmi zatiranih narodov: »Z vsemi ljudmi ravnajte enako. Dajte jim enake zakone. Dajte jim enake možnosti za življenje in rast. Vse nas je ustvaril Veliki Duh. Vsi smo bratje. Zemlja je mati vseh ljudstev, in vsa ljudstva morajo imeti na njej enake pravice.«

PO 21. 8. ■ 2.40 ORF2 15.55 TV SLO1 (Pon.)

ORF-teletekstu, stran 299.

Internet: <http://volksgruppen.orf.at>

POSOJILNICA-BANK
BILČOVŠ-HODIŠE-ŠKOFIČE

Iščemo

sodelavko ali sodelavca

Pogoji: znanje obeh deželnih jezikov, angažiranost, komunikativnost, pripravljenost za nadaljnjo izobrazbo, zaključena vojaška služba. Prednost imajo absolventi/ke srednjih gospodarskih šol.

Pisno prošnjo življenjepis in kopijo zaključnega spričevala pošljite najkasneje do 25. 8. 2001 na

POSOJILNICA-BANK

Bilčovš-Hodiše-Škofiče,
reg. zadruga z o. j.
v r. g. Francu Krištofu,
9072 Bilčovš/Ludmannsdorf 33a

PLANINSTVO

Koroški planinci na Ojstrici

Dvodnevni izlet članov in prijateljev Slovenskega planinskega društva Celovec postaja reden in tudi priljubljen termin. Po dvakratnem obisku Lienških Dolomitov (Laserzwand/Karlsbader Hütte in Spitzkofel/Kerschbaumer Hütte), po pohodu v skupino Ankogel (Schneewinkelspitze/Gießener Hütte) in po lanskoletnem »jubilejnem izletu« na Triglav/Kredarico, so planinci letos izbrali za cilj Ojstrico in Kocbekov dom. Član odbora Janez je organiziral in pripravil zelo prijetno in privlačno turo, nič kaj naporno, da so jo zmogli prav vsi udeleženci (kar 32!). Povrh pa je k uspešnemu izletu prispevalo tudi dobro gorsko vreme.

V soboto smo se podali na pot izpred Zadruga v Železni Kapli. Že vožnja po čudoviti asfaltirani cesti čez Pavličovo sedlo v Solčavo je bila za večino nova in pravi užitek. Iz Luč smo potem v koloni zavili v

Pohodniki na vrhu Ojstrice

grapo Lučnice proti Podvolovjeku (spomin na hudo poplavo pred leti) in naprej, venomer za smerokazi proti Korošici. Sicer nekoliko jamasta, a dobro utrjena makadamska cesta do plani-

ne Podvežak, ki je bila zgrajena menda že v času monarhije, je bila izredno dolga (14 km).

Sledeča pešpot je bila resnično bolj prijetna kot vožnja. Po krajšem vzponu na novo zaseb-

no planinsko kočjo smo večinoma hodili vprek, malo gor in malo dol, venomer med ruševjem in po planinskih tleh. Ena skupina je šla po običajni (deloma transversalni) poti po Dleškovi planoti, druga pa po cve-točem bregu proti in mimo jezera Vodotočnik in čez Prag. Po dveh urah smo bili vsi pri skupnem cilju na Koročici.

Kocbekov dom leži tu prav čudovito v veliki travnati kotlini na višini 1808 m pod južnim pobočjem Ojstrice. Koča nosi ime po prvem načelniku Savinjske podružnice SPD Franu Kocbeku, ki ima velike zasluge za razvoj planinstva v Savinjski dolini. Prijetno kot okolica je bilo tu tudi počivanje. Prijazni oskrbniki so nam dodelili postelje in pograde, potem pa smo se »preselili« v kočjo. Kuhinja in šank sta ustregla našim željam, od makaronov in palačink do merlota in cvička. Zadovoljni smo lahko šli spat.

Nov dan da nove moči. Nekateri kar niso zdržali pri zajtrku in v manjših skupinah smo se podajali na pot, ki po grušču in strmih čerch v dobri uri pripelje na Ojstrico (2350 m). Ob devetih je bila družina na vrhu kompletna in je lahko uživala ob lepih razgledih na Podolševo, na Logarsko in Okrešelj in razgledih po okoliških pobočjih in vrhovih mogočnih Savinjskih ali Kamniških Alp.

Tudi povratek (sicer nekoliko težji – a tako je vedno) nikomur ni delal kakšnih problemov. Po poštenih pavzi in izdatnem okrepčilu smo se poslovili od Kocbekovega doma, eni naravnost k vozilom, drugi preko ovinka oz. kapelice na Molički peči. Že sredi popoldneva smo si na turističnem prazniku v Solčavi segali v roke in ugotavljali, da smo spet videli in spoznali čudovit delček planinskega in gorskega sveta.

M. T.

CRICKET

Zanimiv, a nam skoraj nepoznan šport

O cricketu je SV nedavno že poročal. V angleški tekmovalni igri dveh moštev s po 11 igralci meče »bowler« grozno trdo žogico v hitrosti do 150 km/h proti malim rešetkastim vratcem »wicketom«, vratar »batsman« pa jo odbija (če jo zadene) s posebno palico – kot na sliki simpatični kapetan avstrijske reprezentance Andrew Simpson Parker, da lahko nato

steče do drugega wicketa in zbira točke za svoje moštvo. Do 100.000 gledalcev se zbere na važnih tekmah v deželah Commonwealtha, v Avstriji pa komaj peščica ljudi.

Cricket začasno igrajo v Ločah med Šentiljem in Vrbo in na Dunaju, kjer bodo v teh dneh na evropskem prvenstvu skupine B zbrali najboljšo državno reprezentanco. Avstrijska reprezentanca je že premagala Grke (124 : 123 runs), Hrvate (167 : 165 runs), Belgijce (205 : 132 runs) in se prepričljivo kvalificirala za finalne tekme v soboto v Seebarnu pri Dunaju. Glavni organizator v Ločah je

Michael Tschernitz (slika levo), sin znanega prosvetarja in kulturnika, zborovodje Stanka Tschernitza. Michael je pred 10 leti ustanovil v Vrbi edini klub na Koroškem, ki se bavi s tem »belim« športom – Cricket Club Velden 91. Med organizatorji finalnih dni Evropskega prvenstva na Dunaju sta tudi Heinz Dragosits in Tanja Prušnik. Slednja se že veseli otvoritve od nje posebej za evropsko prvenstvo projektiranega paviljona in velike zaključne fešte pri dunajskem županu Häuptlu v rotovžu.

Rezultat zadnje tekme:
Avstrija : Švica 226 : 98 runs.

NONČA VAS

Jubilej Franca Vezočnika

Nedavno je praznoval svojo 80-letnico znani in priljubljeni Franc Vezočnik. Jubilar se je rodil na Ljubnem v Zgornji Savinjski dolini. Že v rani mladosti se je moral spoprijeti z brezobzirno krutostjo in iskati delo in kruh za svoje preživetje. Kot mlad fant je moral zapustiti rodni kraj in v Pliberku se je izučil pri mesarju Možini. Postal je priljubljen mesar daleč naokoli, in vsi so cenili njegove mesne izdelke. Njegov delovni dan je trajal od petih zjutraj do desetih zvečer. Ni mu bilo lahko, saj je kot delavec občutil marsikatero grenkobo in izkoriščanje. Vse to pa je prestal, vztrajal in se zavestno postavil v vrste tistih, ki so se branili in zahtevali pravičnejši svet. Slavljene, pravimo mu Možinov Francej, pa ni prišel k nam le služiti kruha, temveč je tudi s ponosom in samozavestno kazal ljudem pot. Tuji na in zapostavljanje sta še povečala njegovo srčno bol domotožja. Vedno se je oziral in mislil na rojstni kraj in svoje ljudi.

Francej Vezočnik je bil pripravljen tudi kaj storiti za narodov blagor in za pregon tistih, ki so zaslužili našo skupno domovino.

Že leta 1942 se je uprl rjavi vladavini in se v Pliberku in okolici povezal z ljudmi, ki so podpirali osvobodilno gibanje. Njegovo ime bo ostalo z zlatimi črkami zapisano zaradi njegovega prispevka domovini za zopetno svobodo in mir med narodi.

Ko smo majnika leta 1945 zaključili naš veliki boj in se veselili svobode in lepih dni, je tudi jubilar pokončne drže

stopal po naši zemlji in bil ponosen, da je tudi on k temu dodal svoj nemali delež.

Čeravno smo morali ljudje upora in tveganja po vojni marsikaj prestati, bodisi žalitve, grožnje ali zmerjanje za izdajalce, vse to Franca Vezočnika ni strlo. Ponosen je bil in je še, da je stal na strani zatiranih in se bojeval za domovino doma in ne v daljnih krajih Afrike, severa ali Leningrada, Moskve ali Stalingrada, kakor se še danes hvalijo nekdanji vojščaki tisočletnega rajha. Za njegov veliki prispevek za svobodo in novo Evropo je prejel priznanje Republike Avstrije.

Da je laže preboleval samoto in domotožje, si je za svojo življenjsko sopotnico izbral Štefko Oman iz Doba. Skupno sta orala ledino in s pridnimi rokami zgradila dom in družino. Veselila sta se lepih dogodkov in rojstva hčerk Štefke in Micke. Če danes gledamo njegovo dolgo pot, je bilo na njej več bolečega kot veselega. Zdaj, ko bi moral naš prijatelj, znanec in vsestransko priljubljen delavec uživati lepoto jeseni, pa mora že 23 let prenašati svojo težko bolezen v postelji, in je njegovo življenje odvisno predvsem od njegove dobre žene Štefke in hčerk, ki res z vso ljubeznijo skrbijo zanj, se žrtvujejo in mu nudijo potrebno nego.

Dragi Francej, dovoli, da ti ob tvojem jubileju željo, da bi bila tvoja nadaljnja leta bolj zdrava, med drugimi izrečemo tudi tvoji medvojni sodelavci. Hvala za zvestobo, prispevek in prijateljstvo!

Lipej Kolenik

ZVEZA BANK
vabi na

Evro informacije

dne: 21. in 23. 8. 20001
čas: med 15.00 in 17.00 uro
kraj: Zveza Bank
Paulitschgasse 5-7

KOROŠKA LIGA

Spet nogomet po okusu gledalcev

Po dolgem je bil stadion v Trnji vasi spet poln; prišli so navijači, ki so spremljali SAK od vsega začetka, da bi videli novo ekipo pod vodstvom trenerja Lojza Jagodiča. Nasprotnik iz Trga, ki sodi prav tako med favorite kot SAK, je nastopil v najmočnejšem sestavu. Pri SAK je manjkal Thomas Weissenberger. Domača ekipa je pričela zelo napadalno in z močnim pririskom. V 10. minuti je Jani Pate z močnim strelom za-

del le vratnico! SAK je navdušil gledalce »kot v starih časih« z lepimi podajami v globino, borbentnostjo in privlačno igro. Tik pred pavzo je M. Zimmerling po kotnem strelu povedel 1 : 0 za SAK. Veselje na tribuni je bilo veliko. Po odmoru je SAK kar naprej pritiskal in v 63. minuti je ponovno M. Zimmerling po lepi podaji v kazenski prostor zvišal na 2 : 0. Trg se je sicer zelo trudil vendar je obramba SAK odlično branila.

Napadalec M. Zimmerling (beli dres) je z dvema zadetkoma odločil tekmo

DOB-19. MEŠANI ODBOJKARSKI TURNIR NA PROSTEM

Dobljeni letos še močnejši

41 ekip, od teh 15 članskih moštev iz Italije, Slovenije in Avstrije, se je pretekli konec tedna udeležilo tradicionalnega odbojcarskega turnirja v Dobu. Nad 250 igralcev in igralke se je pomerilo na 10 igriščih na travniku za finalna tekmovanja. Napetih tekem je bilo kar dovolj in tudi domačini so se pridno udeleževali. Turnir je bil odlično pripravljen in je potekal brezhibno.

Napeta sezona

Priprave odbojcarskega kluba SK Aich/Dob na novo sezono so v polnem teku. Od jeseni dalje bo moška ekipa II, ki je postala koroški prvak, tekmo-

vala v 2. zvezni ligi.

Novost je tudi evropska Interliga v 4 skupinah. Dobljeni bodo tekmovali proti Zagrebu in slovaškemu mojstru Dubava. »Tekmovanje se bo pričelo oktobra in bo idealna priprava na evropski pokal, v katerem sodelujemo tudi mi,« meni klubski menedžer Martin Micheu.

Dobljeni so pridobili top scorerja od Hypo VBK Sašo Durića iz Zagreba. Klub pa bo zapustil Jure Kokot. Vrnili pa se je nekdanji stiber Dobljanov Bojan Mlakar, ki bo treniral moško ekipo II.

Prva tekma v zvezni ligi bo 29. 9. ob 19. uri proti Hypo iz Celovca.

M. Š.

Dekleta so dala turnirju estetsko noto

Foto: Štukelj

SREČANJE

»Brez meja« prihodnje leto na Koroškem

Sodelovanje treh regij, ki se je snovalo leta 2000 med krajevno skupnostjo Volče pri Tolmini v Sloveniji, občino Drenčija/Dreka v Italiji ter Koroško oz. Slovensko športno zvezo, se krepi.

Preteklo nedeljo so se mladi športniki-nogometaši iz Volč in Dreke že drugič pomerili na turnirju v malem nogometu v kraju Solarie ob slovensko-ita-

lijanski meji, prihodnje leto pa bodo sodelovali tudi mladi slovenski nogometaši iz Koroške. Tajnik Slovenske športne zveze Ivan Lukan, ki se je uradno udeležil nedeljskega srečanja v Italiji, je namreč povabil mlade športnike iz Slovenije in Italije na srečanje »brez meja« avgusta 2002 na Koroškem. Skupaj s centri naraščaja SAK Celovec, Pliberk in Šentprimož bo Slovenska športna zveza priredila nogometni turnir v Celovcu ali v Vidri vasi pri Pliberku, katerega se bodo udeležili mladi športniki iz omenjenih regij. Ob tej priliki pa naj bi prišlo tudi do srečanja komunalnih politikov občin

Tolmin, Drenčija/Dreka in Pliberk s ciljem, da bi v bodočnosti prišlo do sodelovanja tudi na komunalnem področju. Največje zasluge za nov projekt prekomejnega sodelovanja imajo nedvomno predstavniki krajevne skupnosti Volče Silvo Debeljak, Zoran Skrlj, tolminski podžupan Carli Radko ter župan občine Drenčija/Dreka Mario Cufferli. Le-ti so tudi vzpostavili stik s Slovensko športno zvezo, ki je v Sloveniji in v celotnem zamejstvu medtem postala pojem za uspešno sodelovanje v prostoru Alpe-Jadran oz. med Slovenci ne samo na področju športa.

I. L.

Pretekli petek so v odmoru podelili priznanja Koroške nogometne zveze najuspešnejšima ekipama SAK pod 10 Šentprimož in pod 12 iz Pliberka. Obe moštvi sta postali v pretekli sezoni prvaka, in to brez poraza!

F: Štukelj (2)

SLOVENSKI ŠPORTNI PABERKI

Primorje vodi, Maribor drugi

Rezultati 4. igralnega dne v ligi Si.mobil: Maribor Pivovarna Laško – Živila Triglav 6 : 2, Rudar (Velenje) – Korotan 0 : 0, Olimpija – CMC Publikum 1 : 0, Mura – Koper Sport Line 1 : 0, Domžale – Primorje 0 : 0, Hit Gorica – Era Šmartno (odigrano v torek)

Vrstni red: Primorje 10 točk, Maribor in Koper po 9, Publikum in Olimpija po 7, Korotan 6, Mura, Živila in Rudar po 4, Era 3, Domžale 1 in Hit Gorica 0

Pari 5. igralnega dne, 18. avgusta: Koper – Olimpija (18.00); 19. avgusta: Primorje – Maribor, Korotan – Domžale, Publikum – Rudar, Era – Mura, Živila – Hit Gorica (vse ob 17. uri).

Slovenski atleti razočarali

Sedmo mesto Alenke Bikar v finalu svetovnega prvenstva v Edmontonu v teku na 200 metrov (za kar je Vrhničanka zaslužila 5000 ameriških dolarjev) je res imeniten uspeh. Še posebej, če vemo, da je bila v finalu edina Evropejka in nasploh edina belka! Ob enajstem mestu Novomeščana Igorja Primca, je bila to edina uvrsti-

tev v finale. Največji aduti slovenske osemčlanske odprave so namreč povsem odpovedali. Bronasti iz prejšnjega SP v Seville, Gregor Cankar, je v kvalifikacijah skoka v daljino trikrat prestopil in predčasno končal tekmovanje. Cankarju se je to zgodilo že tretjič na zadnjih štirih svetovnih prvenstvih. Veliko smo pričakovali v ženskem teku na 800 metrov, kjer sta tako Jolanda Čeplak (izpadla je v polfinalu), kot Brigita Langerholc (izpadla je že v četrtfinalu), letos pokazali že nekaj dobrih predstav.

Medved četrti, Radelj peti v Hinterzartnu

Z nastopi na tekmah za poletno nagrado so v nemškem Hinterzartnu minuli konec tedna nastopili najboljši smučarji skakalci. Na sobotni tekmi je bil Jure Radelj odličen peti, Fras pa dvanajsti. V nedeljo se je vseh pet slovenskih orlov uvrstilo v finale, najboljši pa je bil s četrtim mestom Igor Medved. Turneja se je nadaljevala v torek s tekmo v francoskem Courchevelu, v soboto pa sledi še tekma v avstrijskem Stamsu.

D. T.

ŠAHOVSKI OREH št. 166

Silvo Kovač

Bajramov – Gik (1968)

Tudi v tej partiji se je beli kralj znašel v kletki in črni, ki je na potezi, to spretno izkoristi. Odprte linije in poševnica g1 – a7 sta dober motiv črnim figuram, ki se bolj aktivno

gibljejo po šahovnici. Kako je potekala zaključna zmagovita kombinacija črnega?

Rešitev št. 165

Zagotovo ni bilo težko predvideti zaključnega razpleta v partiji, saj ima le črni skakač možnost napada na belega kralja, ki se pokaže s potezo 1...Se4!! Dvojni vdor – črni ponudi damo na polju e7 2.De7: Sd2 mat! Bela dama zato nemočno opazuje umik v beli tabor in zaradi pretnje mata ali izgube dame se je beli takoj vdal!

